

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ КАПІЛЯРІОЗУ КУРЕЙ

Гельмінтози, що викликають різні види нематод, займають значне місце в патології курей.

Капіляріоз — досить поширене хронічне гельмінтозне захворювання курей, індиків, цесарок, качок, гусей, куликів, чайок, горобців, голубів, шпаків, що спричинюють нематоди *Capillaria obsignata*, *Capillaria bursata* та *Capillaria candinflata* які відносяться до підряду Trichurata.

Хвороба проявляється порушенням функції травлення, зниженням апетиту, проносом. Захворювання призводить до схуднення, відставання у рості і розвитку та загибелі птиці. Гельмінти локалізуються у передній частині тонких кишок.

В Україні цю хворобу реєструють в усіх регіонах. Джерелом даної інвазії є хворі курчата та дорослі кури — паразитоносії, а також інші свійські та дикі птахи, які розсіюють яйця гельмінтів у навколишньому середовищі.

Птиця заражається аліментарно при заковтуванні з кормом або водою інвазійних яєць, а також при поїданні дощових черв'яків, які є проміжними живителями у циклі розвитку капілярій бурсата й кандінфлата.

На сучасному етапі лишаються не повністю розкритими питання діагностики та лікування капіляріозу домашньої птиці, в т.ч. курей. Тому розробка заходів боротьби є актуальною і принципово значущою.

Метою роботи було провести діагностику на паразитози курей приватного сектору м. Узин та порівняти ефективність бровадазолу-плюс та промектину орального за капіляріозу курей.

Матеріалом для дослідження були кури-несучки 2-річного віку Російської та Полтавської порід приватного сектора м.Узин.

Діагноз встановлювали за даними копроовоскопічних досліджень комбінованим методом у модифікації Г.А. Котельникова та В.М. Хренова з використанням насиченого розчину гранульованої аміачної селітри. Підрахунок яєць гельмінтів проводили у трьох краплинах флотаційного розчину до та після дегельмінтизації та брали середнє значення.

Бровадазол-плюс задавали з кормом у дозі 500 мг на 1 кг маси тіла, розділивши дозу на два дні. Даний препарат науково-виробничої фірми “Бровафарма” м. Бровари Київської області містить в 1 г фенобендазол — 30 мг, піперазину адипінат — 250 мг та наповнювач — до 1 г. Механізм дії бровадазолу-плюс полягає у порушенні енергетичного обміну, руйнуванні мікроканальців травних клітин та появі нейротоксичного ефекту у гельмінтів.

Промектин оральний містить у 100 мл 1 г івермектину, який стимулює виділення нейромедіатора гальмування — гамма-аміномасляної кислоти (ГАМК), в результаті чого відбувається блокада передачі імпульса між вставними та руховими збудливими нейронами черевного стовбура паразита, що призводить до ураження та загибелі паразита. Препарат розводили у питній воді в кількості четвертини денної норми і випоювали індивідуально вранці. Доза становила 1 мл препарату на 25 кг маси тіла, що еквівалентно 0,4 мг івермектину на 1 кг маси тіла. Виробник - фірма "INVESA" Іспанія.

Результати досліджень

Оскільки у дорослої сільськогосподарської птиці капіляріоз частіше перебігає безсимптомно, значних змін клінічного стану курей ми не спостерігали. Відмічалися лише незначне зменшення апетиту, кволість та відставання у рості й розвитку.

При лабораторному дослідженні посліду в полі зору мікроскопа були виявлені яйця капілярій, які мали бочкоподібну форму з кришечками на полюсах, вкриті гладенькою оболонкою, жовтуватого кольору, незрілі (рис. 1).

Результати наших досліджень показали, що у курей-несучок спостерігалася слабка та середня ступінь інвазії капіляріозом. Із досліджених 20 проб капілярії були виявлені у всіх пробах, отже екстенсивність інвазії становила 100 %. Всього кількість яєць збудника становила 208. Інтенсивність інвазії варіювала від 5 до 16 яєць. У середньому вона становила 10,4 яєць в полі зору мікроскопа ($\Pi = 10,4 \pm 3,2$).

Подальше дослідження включало застосування у I дослідній групі бровадазолу-плюс орально з кормом та промектину — з водою.

На 10-й день від початку дачі промектину орального екстенсефективність та ІЕ сягали 100 %, що свідчить про звільнення організму курей-несучок від яєць капілярій. Птиця стала жвавішою, у неї покращився апетит.

Після застосування бровадазолу-плюс на 10-й день у

курей-несучок не відмічали клінічного одужання, вони ще були кволими, а екстенсефективність складала 24,2 %, при інтенсефективності 43,1 %, що свідчить про низький лікувальний ефект даного препарату. Тому у II дослідній групі застосували ще лікування промектином, в результаті чого вони одужали та звільнилися від яєць капілярій.

Отже, приватний сектор м. Узин Київської області є неблагополучним щодо капіляріозу курей.

2. Промектин оральний в лікувальній дозі 1 мл на 25 кг маси тіла звільнив організм курей-несучок від яєць капілярій, про що свідчать результати копрологічних досліджень.

3. Бровадазол-плюс у дозі 500 мг на 1 кг маси тіла виявився малоефективним препаратом для лікування курей-несучок за капіляріозу.